

Tema

Nye perspektiver på evalueringsformer i universitetspædagogik

Årgang 12 nr. 23 / 2017

Titel

Anmeldelse: Undervis med slides

Forfatter

Mads Højlyng

Anmelder

Ole Lauridsen

Sidetal

92-93

Udgivet af

Dansk Universitetspædagogisk Netværk, DUN

URL

› <http://dun-net.dk/>

**Betingelser for
brug af denne
artikel**

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives ift. ovenstående bibliografiske oplysninger.

© Copyright

DUT og artiklens forfatter

Undervis med slides

Anmeldt af Ole Lauridsen, lektor mag.art., Center for Undervisning og Læring, BSS, Aarhus Universitet

Mads Højlyng

Samfundslitteratur, 2016

63 sider

ISBN 978-87-593-2175-1

Det er altid godt at få en bog mellem hænderne der udfylder et hul, og det gør Mads Højlyngs 'Undervis med slides'. Titlen kan umiddelbart virke lidt støvet, men den er dybere end som så; Højlyngs ærinde er nemlig at åbne læserens øjne for hvordan man bruger slideware (PowerPoint, Prezi, Keynote etc.) til andet og mere end endeløs og dybt passiverende formidling af facts og pointer – med andre ord hvordan teknologien kan anvendes til aktiverende undervisning med dybdelæring som mål. Bogens titel skal altså læses med et gevaldigt tryk på 'undervis'.

Bogen henvender sig til undervisere på de videregående uddannelser, men den kan bruges også af lærere på de underliggende niveauer – ja, reelt af alle formidlere uanset branche. De 63 sider falder i 7 afsnit: en indledning med en præsentation af bogens sigte og en hurtig, men præcis status over brugen af slideware på danske videregående uddannelser; indledningen afrundes med et rids over de 6 egentlige hovedkapitler der så skridt for skridt indfører læseren i den didaktik for slideware Højlyng har udviklet på baggrund af egen praksis, observationer og relevant forskning.

Højlyngs udgangspunkt er at al undervisning skal være læringsorienteret, studentercentreret, aktiverende, dialogisk, indlejret (dvs. være en tydelig del af en større faglig/stoflig helhed og ikke fragmenteret) og social (dvs. understøtte den sociale ramme de studerende befinder sig i, og ikke bidrage til at de studerende isolerer sig i forhold til hinanden). Forfatteren bekender sig dermed til den herskende trend i det mindste blandt 'educational developers', men han pointerer at disse krav ubetinget skal finde nedslag i vores brug af slideware, for reelt honoreres de ikke i den brug man som oftest ser. Tværtimod.

Undervisning er naturligvis baseret på mundtlighed, men bundet op på et slideshow bliver den ofte til en uhåndterlig hybrid mellem skriftlighed og mundtlighed: Tekst- og bullittunge slides kan føre til passivering af de studerende som nærmest bliver tilskuere snarere end deltagere, og underviseren selv er i mange tilfælde så bundet af sit forlæg at der ikke er plads til at reagere spontant på eventuelle spørgsmål eller til

at gå ud ad en tangent. Alt det som den mundtlige kommunikation kan bidrage til i læringen, bliver nemt kvalt i slide-efter-slide-efter-slide-undervisningen. På den baggrund slår Højlyng til lyd for at man begrænser antallet af slides og mængden af information pr. slide, slukker projektoren med passende mellemrum og bruger det talte sprog understøttet af tavle/flipover.

Højlyng er imidlertid ingen billedstormer der som så mange andre går frem mod slideware med bål og brand – han slår slet ikke til lyd for at aflive brugen af slideware. Overhovedet ikke: Han går helt og fuldt ind for visualisering og anerkender teknologiens betydning og brugbarhed. Men han opfordrer til en gennemtænkt brug af slides i undervisningen og understreger at de skal bidrage til indprentning, forklaring, dokumentation, skabelse af nærvær (dvs. at de studerende føler stoffet er relevant for dem), involvering og underholdning (der jo ikke er forbudt i undervisningen, men som på den anden side heller ikke skal føre til forfladigelse). Man bør altså gennemtænke slidesenes funktion nøje og ikke bare klø på bullet for bullet, slide for slide. Og i denne forbindelse står billedet stærkt: Det giver uendelig mange informationer på en og samme gang modsat tekst der skal afkodes mere eller mindre skridt for skridt; billedet er ofte også meget mere konkret end en tekst og følgelig lettere at forholde sig til, og det lægger dermed i højere grad op til diskussion og aktivitet mellem de studerende og mellem studerende og underviser. Endelig er det vigtigt at formidle ved brug af flere sansekanaler; det aflaster vores ikke prangende arbejdshukommelse at få et indhold leveret på forskellig måde – fx er det så godt som umuligt at fastholde tal og andre rå data alene på baggrund af et auditivt input, så her vil et slide gøre underværker. Og dette letter i næste trin den egentlige læring – altså overføringen til langtidshukommelsen, videnskabelsen.

Samlet set: Slides skal bidrage til visualisering af det man *siger* i undervisningen. Tekstslides er ikke pr. definition en uting, men de skal udformes efter de ovennævnte principper. Som konsekvens heraf bør man begrænse sit antal af slides og den skrevne informationsmængde voldsomt og bruge billedvisualisering i meget større omfang.

Med billeder mener Højlyng enhver form for grafik, men han anbefaler at man vælger virkelig sigende elementer. ClipArt, emojis, ikoner osv. har en meget begrænset udsagnskraft – Højlyng kalder dem rammende for visuelle klichéer og platheder – og de bliver i det lange løb aldeles trættende. Billeder skal vælges med omhu og i øvrigt også tilpasses i opløsning, størrelse, kontrast, farve osv. Bruges grafer, tabeller, hierarkier etc. skal de stå tydeligt og kunne ses overalt i undervisningslokalet

Hermed er vi ovre i det mere praktiske, og i så henseende giver 'Undervis med slides' mange værdifulde tips og tricks. Højlyng opstiller en håndfuld gode designprincipper: Pointer skal samles i overblikksform, tekst og billeder skal have en passende størrelse, teksten skal kunne læses, forstyrrende elementer skal undgås, og animati-

oner skal begrænses til et minimum. 'Keep-it-simple' princippet står i forgrunden, men ikke som en trossætning som i 90'erne – det hele drejer sig om at undgå unødigt kompleksitet.

Også til den konkrete undervisning gives der gennemført gode dessiner, fx til brugen af responseware (afstemningsværktøjer) og peer instruction, samskrivningsprogrammer (som fx Padlet), quizzer, igangsætning af diskussion på baggrund af billeder, tavlebrug, skifte mellem tavle og slides og meget andet.

For mange undervisere vil det – som Højlyng anfører – uden tvivl være noget af en omvæltning at tænke i de didaktiske baner han opstiller, og mange studerende vil givetvis være utilfredse med ikke at få det som de plejer med handouts som de kan bruge til at repetere efter – eller til at læse frem for at møde til undervisningen. 'Det handler om at genforhandle den sociale kontrakt mellem underviser og de studerende', anføres det, ligesom man skal forklare sine bevæggrunde over for de studerende. Samtidig vil det kræve forståelse blandt kollegerne (hvis de ikke vil gå samme vej) og støtte fra ledelsen. Og her ligger vel den egentlige udfordring – den supertanker kan det blive svært at vende.

'Undervis med slides' er en gennemført god bog der kan anbefales på det varmeste. Forskningsbaseringen er tydelig selvom bogen ikke rummer mere end 2 henvisninger og ikke angiver videreførende litteratur. Og det skal ikke ses som en mangel: Der er tale om en håndbog, en indføring, en inspirationskilde. Intetsteds bliver bogen docerende eller bedrevidende, og de forbehold der skal tages, bliver taget. Bogen er meget, meget velskrevet og fri for tryk- og layout-fejl. Og så er det en fryd at læse en tekst uden startkommaer.